

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Balthassaris Alvarez, Societatis Iesv Religiosi

Puente, Luis de la

Coloniae Agrippinae, 1616

Frater Franciscus Cordubensis

urn:nbn:de:hbz:466:1-42916

agens, honestas, & puritas Angelica, etiam dum se indueret & exueret; tanta erat conscientia eius puritas, ut eius Magister, & alij etiam attentè obseruantes an defectum aut imperfectionem aliquam in eo deprehenderent, nihil tamen tale animadvertere potuerint. Ad solatium autem domestico- rum habuit P. Balthassar quādam exhortationem de heroicis sancti huius Fratris virtutibus, de quibus dixit, quod superius insinuauimus: quæ non minorem adferebant admirationem, quam quæ de sanctis Patribus in Eremo existentib. referuntur. Sed cūm Deus noster idem sit semper, nec manus eius sit abbreviata, non adeò mirandum est, quod & nunc adeò sit liberalis in gratijs ac beneficijs erga feraentes suos seruos, quemadmodum fuit in saeculis præteritis. Si enim voluerimus ipius gratiæ cooperari, efficiet ipse in omnibus, & per omnes, qui se disposuerint, res verè admirandas, & infinita sua magnitudine & bonitate dignas.

Frater Franciscus Cordubensis.

SO C I V S Ioannis Ortunij in Tyrocinio & in Philosophia fuit Franciscus Cordubensis filius Ducis Cardonæ & Segoruæ, Marchionis Comarense: qui cum fuisset Vniuersitatis Salmanticensis Rector, Deusq; eius cor tetigisset, ingressus est Societatem eodem Anno 71. fuitque Metinæ in Tyrocinio sub P. Balthassare, & postea Salmanticæ eodem Rectore, vbi Philosophiæ ac Theologiæ operam dedit. Ab ipsis initijs valde sibi cordi accepit, ad perfectionem anhelare:

Y 5 adeò

adèò autem ipsum eius cor & viscera spiritus Societatis penetrauit, vt sàpe diceret: omnia quæcunque essent in Societate, valde sibi esse accommodata. In primis exercitijs, quę fecit, tantum solatium & animi tranquillitatem dedit ei Dominus, ex eo quod talem vitæ statum elegisset, vt venienti ad ipsum visitandi causa Magistro Stephano Oedio, (qui erat Collegialis in Collegio, Conchensi, cum quo arctam aliàs amicitiam colebat) nec potenti sibi persuadere, Franciscum adèò esse contentum, & pacatum sicut præ se ferebat, Franciscus, vt certum eum redideret, ac deceptionem illam ei retegeret, cùm aliàs non soleret iuramentum, etiam cùm esset sacerdotalis, adhibere: tunc tamen adhibuerit, dicens: adèò sun contentus, mihiq; certò persuadeo, hoc vitæ genus mihi maximè expedire ad profectum, & salutem meam: vt quanuis nunc mihi offerretur summi Pontificis dignitas, & quidquid mundus mihi dare potest: non tamen hoc genus vitæ pro illis commutarem, sed omnia (vt ait Apostolus) tanquam stercore & scoriam arbitrarer; ob quod responsum ipsem est Magister, qui iam à Domino pulsabatur, constituit, idem vitæ genus arripere. Exercitijs finitis impositū illi munus est triclinij parandi: tantumq; erat eius solatiū & feruor, vt flexis genib. scopis illud verreret; paumentum oscularetur, & proprijs lacrymis rigaret, permouens omnes aspicientes ad magnā deuotionē. Excelluit valde in abnegatione & mortificatione sui ipsius; & vt magis profundæ humilitatis radices iaceret, horrebat quidquid mundus magni facit; tegebat quidquid alicuius honoris.

honoris occasionem ipsi adferre posset; offerebat autem se ad omnia, quæ maioris contemptus sui causa esse possent: & prudentia quadam plus quam humana cum hoc faceret ad se humilandum, & abiiciendum: ita rem dissimulabat, ut non aduerteretur ea ipsum facere ex virtute, & studio; sed quasi nesciens, aut non potens aliter facere; ut etiam hoc magis contemneretur: cuius rei notabilia aliqua exempla subiiciemus.

Vt se mortificaret, valde delectabatur inferire coco, non solum cum esset Nouitius, sed etiam cum studeret. Diebus festis, & consuetæ remissionis studiorum facultatem petebat eundem ad culinam, ut iuuaret in verrendo, & lauandis rebus culinæ, in præparandis cibis: nam ego, aiebat, multum didici in hoc Officio, cum essem in sæculo; & vellem meam artem hic bene colloquere, vt seruis Dei aliquis bonus cibus præparetur.

CVRAM quoque bestiarum & iumentorum libenter suscipiebat, vt pabulum, & reliqua necessaria illis ministraret, dicens, se etiam esse artis huius peritum. Peruenit tunc temporis Saltator, & læso, quem fere decreuerant tanquam inutilem, liberum ad campos dimittere. Sed ipse cum P. Ministri facultate recepit in se equi cu-
ram; cuius vulnera ipsem abliebat, ac diligen-
ter medicabatur: & conduxit pratum quoddam
ex altera parte pontis, vt aliquo tempore ibi
maneret: petijt facultatem, vt eo deduceretur;
& concessa est in eo sensu, quod aliquis dome-
sticus famulus duceret: sed ipse tantam vi-
dens se humiliandi oportunitatem, accepit
gale-

galerum, & pallium detritum assumentisque plenum, & magnam quandam vacerram sub brachio, & funem, & bonam copiam stupæ in manibus, & equum ex capistro: ac deduxit per medium ciuitatem cum prædictis instrumentis, ita deterratis, ut omnes viderent: transiit propter Vniuersitatem eo tempore, quo multi Collegiales ex scholis exhibant: qui omnes subsistebant, aspicientes, & stupentes tantæ nobilitatis virum, & eiusdem Vniuersitatis aliquando Rectorem ita ambulare, cum tanto gaudio & vultu iucundo ac subridente. Hac igitur ratione equum illum duxit ad pratum cum insigni triumpho de vanitate & pompis secularibus; & cum maiori gloria, quam Imperatores de suis hostibus per totam Urbem triumphare consueuerant. Superior, cum id intellexit, reprehendit eum, quod eam viam tenuisset: sed vir sanctus, qui singulari arte & gratia suæ humilitatis actiones regere nouerat, valde pacatè illi respondit: mihi Pater, ego, quia valde sum ignanus, cogitaui, qua via rectius, & breuius ad talem locum ire possem; & ideo tales elegi.

S E D ylterius progressa est eius humilitas, nam cum præstantis esset ingenij, & præclari iudicij, simplicem se tamen faciebat, & studio stulta aliqua dicebat, ut talis haberetur. Cum deberet in Triclinio concionem habere pro more fratrum studiosorum, mouit in ipsa concione dubium circa quoddam punctum vitæ illius Sancti, de quo erat concio; dixitque: duo exemplaria librorum, qui inscribuntur Flos Sanctorum, in eo punto dissentire. Et cum re-

spon-

spondendum esset, quid ipse de ea diuersitate sen-
tiret, dixit: ego verò accedo ad exemplar Flos
Sanctorum Cæsar-Augustæ excusum, eò quòd
characterem habeat crassiorem, & melius il-
lum assequar. Et quamuis Auditores subrise-
rint, ipse valde pacatus manuit, quasi iudi-
cia suo vteriū progrexi non potuisset; sed
ita locutum, sicut reuera sentiebat. Et, ut ma-
gis ipse in humilitate exerceretur, permisit
Deus, vt quidam ex studiosis non intellexe-
rit spiritum, quo seruus hic Dei ducebatur;
sed persuadens sibi, eum reuera esse adeo
simplicem, atque præ se ferebat: ideo valde
ridebat; eiusque actiones alias quasi stulti-
tias irridebat, tribuens illas intellectus liebe-
tudini, & ineptitudini: nec in eius præsen-
tia ab huiusmodi irrisiōibus abstinebat. Sed
Franciscus verè humilis, commōdam hanc in
humilitate proficiendi, & simul charitatis
exercendæ occasionem non prætermisit; sed
studebat diligenter ei indulgere, eumque ho-
nore afficere, à quo ita contemnebatur. nam
cūm ipse mensē ministraret, curabat opti-
mum ferculum, quod ferebat, ei porrigitere;
& quando ad quotidianam recreationem se
conferebat, aut ad liebdomadariam, cum ex-
eundum erat ad cāpōs, semper Franciscus
ad Fratrem illum accedebat, vē alicuius con-
temptus occasionem captaret. Et cum eius Pro-
fessor Pater Oiedius id obseruaret; quæsiuit ab
eo: quid hoc sibi vellet, quòd semper acce-
deret ad illum Fratrem; totque daret indicia
singularis cum eo amicitiæ, non sine nota ali-
cuius

cuius singularitatis. Et cum valde illum vrgereret,
vt facti sui aliquam rationem redderet; quia sibi
persuadebat, id non fieri sine aliquo mysterio: tunc
Franciscus respondit, causam eam esse; quod Fra-
ter ille, & bene ipsum nosset, & pro meritis tra-
staret: at R. V. (inquit) & cæteri multum me ho-
norant, quasi ego aliquid essem: quod nullum
mihi adfert emolumentum: at iste Frater me-
lius me agnoscens, eo loco me habet, quem ego
promereo, irridens me & res meas: & hoc pluri-
mum mea refert, ac propterea cum eo mihi me-
ritò agendum, vt soleo. Quo responso obstu-
puit eius Professor profundam sui discipuli hu-
militatem.

A L I V D quiddam Magistro ac discipulo eue-
nit, in quo etiam suam humilitatem valde mani-
festauit. Nam cum diebus Dominicis Quadrage-
simæ ad Pagum quendam, duobus miliaribus Sal-
mantica distantem, concionatum irent, & quidem
pedites paulatim ambulantes, Pater ipse concio-
nabatur, Franciscus verò Christianam doctrinam
rusticos docebat: coniungebant se autem pueris
multi viri & foeminæ, & ferè Pagus totus ad ve-
speram, fecitque extraordinarium in eis fructum;
tantumq; amorem homines illi in eum concepe-
runt, vt ad sequentem postea quadragesimam pe-
terent mitti ad se eosdem Patres, vt benè illis fa-
cerent, quemadmodum in præcedenti quadrage-
simæ fecerant. Post paucas Dominicas ex rumore
quorundam studiosorum, qui Salmantica ad eun-
dem Pagum excurrebant, cognoverunt qui esset
Frater Franciscus; ac propterea omnes incepérunt
magnum ei exhibere honorem, imo aliqui Domi-
num

hū Illustriſſimū compellare cōperunt. Grauiſſime hoc ille tulit, magnaq; dexteritate conatus est hanc illis opinionē eximere, dicens se fuisse cocū, & agricultoram; & quod posset ipsos de Agricultura examinare. Sed cūm hoc non sufficeret, ad illam opinionem deponendam; & cēſſandum ab honore magno ei exhibendo: institit ipſe apud suum Professorem, ne amplius ad eum locum ipsum du- tandem concessum illi eſt, ne affligeretur: maiorem enim ipſe molestiam ſentiebat, quod vide- ret, ſe in honore haberī; quām homines ſeculareſ ſentiant, quōd honore ſibi debito priuentur.

Vt autem appareat ex intimo eius corde hæc prodire, referam, quid ei cum quodam Fratre condiscipulo ſuo euenerit. conuenerant enim inter ſe, vt mutuō ſe monerent cum charitate de defectibus, quos alter in altero aduerteret; cumque alter frater ad Franciscum accederet aliquo- ties, peteret que, vt pactis initis ſtatet; Franciscus ſe negligentiæ accusabat, & emendationem pro- mittebat: donec vrgenti ipſum ſocio, quodam die defectibus habebat, non permittere, vt alienos obſeruaret: & reiſpa erat ita: nam omnes alios ho- norans, ſe ipſum ſolum abijciebat: & lynceos oculos habens ad proprias culpas diſcernendas, cæ- cutiebat ad notandas alienas. De nullo vñquam male loquebatur, ſed omnes potius in ſua viſce- ra immittere contendebat, ſeruiens illis, in- indulgens, & quoad poterat infirmos consolans, promouens quod in ſe erat charitatem & folici- tudinem, quæ in Societate ſeruatur erga eos.

SED

Sed ad eius virtutis exercitationem permisit Deus, deesse ipsi hanc aliorum curam in eius morbis. Discesserat enim ex ciuitate Coadjutor Infirmarius, qui in eo munere prestabat: in cuius loco manferat socius eius Nouitius, qui fuerat in sacerdote Agricola, literarum rudis, parumque industrius circa curam ægrotorum. Hoc itaque tempore Franciscus ipse incidit in graues tertianas febres: Infirmarius more suo pagabo adeò negligenter curam eius gerebat, ut in deteriorius febris progredetur, non sine mortis periculo. Idem autem Franciscus factus Sacerdos retulit mihi postea quædam particularia, quæ Infirmarius ex ignorantia, erga ipsum egisset: ut vel tunc compassione quadam ego mouerer, vnum tantum referam quod accidit, quo die poto purgatiua erat sumenda: (erat autem dies Sabbathi) Nouitius cum esset plâne recens, & in pago educatus, oblitus est in separata olla pro ægrotô cibos præparare: quando autem tandem pro more erat ægrotô iuscum, accepit partem pulli, & iniecit in ollam communis, in qua, pro more gentis, coquebantur exta, & aliæ res similes: ex quo iuscum attulit poculum ad ægrotum. Sed cum ille gustaret, iudicauit expedire, non sumere. Post horam, cibum illi attulit partem illam pulli incoctam, & instar ligni duram; plenamque pinguedine, quæ supernatabat in olla, quando illam exceptit: non potuit ægrotus nec bolum quidem deglutire, cum tamen ob magnam euacuationem & sudores, qui in fine paroxysmi exhibant, erat

valde

valde debilitatus : quare subsidio illo carebat,
quod boni & petiti Infirmary in tali occasio-
ne præstare solent. nihilominus Franciscus
nunquam est conquestus , nec signum aliquod
impatiencie dedit, nec verbum dicere volebat,
donec aduertens periculum amittendæ vitæ,
incidit illi scrupulus, an bona conscientia pos-
set permittere ; se mori potius, quam verbum a-
liquod dicere. Nec audebat per seipsum ab
hoc dubio se expedire : quare ipso die pur-
gationis petijt , vt quidam Pater senex , val-
deque spiritualis (Pater scilicet Gonzalus
Gundisalicus , qui habebatur sacerdos valde in se
ipsum) ad se veniret : ita existimans , se talis
viri responso & consilio fore tutum. Venien-
ti ergo retulit sub secreto quod agebatur ; &
proposito suo casu , interrogavit : vr̄rum es-
set maioris perfectionis : tacendo sinere se mo-
riti ; an Superioribus indicando præsentem ne-
cessitatem ; nam, se decreuisse, quod melius esset,
eligere. O virum verè resignatum , & proprio
amori mortuum ! siquidem, ne vel vnum imper-
fectionis punctum omitteret , decreuerat tan-
tam molestiam ferre , & in ea quærenda vi-
tam amittere : cum facile potuisset occurrere,
vel uno verbo rem Superiori proponendo. Au-
divit prudens spiritus Magister propositum sibi
dubium , & tanquam peritus medicus voluit pro-
bare , & promouere ægrotantis patientiam : di-
xitque illi, vt taceret, seseque totum manibus Dei
traderet ; nec veller gloriosam aded patienti
occasione, quæ incogitanti euenisset, sine fru-
ctu prætermittere: his dictis, ægrotum reliquiæ

Pater;

Pater, sed accessit mox ad Superiorē, retulitq; quid ageretur. Statim autē magna cū charitate ac celeritate subsidium ægrotanti allatum est, ita vt hinc Fraciscus fructum magnum acceperit ex eo, quod tacere decreuisset, contempto sui periculi timore; inde verò necessitatì eius occursum, ob industriam boni medici. Et omnes aduertimus: in Collegio, vbi tanta erat charitas, & solicitude erga ægrotos, non potuisse talē incuriam aut negligētiam absque diuinæ Prudentiæ consilio euenisse; sed ut magis se proderet heroica virtus ægrotantis;

PROFICIENTI Francisco his mortificationis exercitationibus Deus valde iudulgebat, eumque cœlestibus suis donis multum ditabat, & nominatim in ordinarijs sacris communionibus; in quibus eueniebant illires valde extraordinariæ; quamobrem cùm ætatis satis multum haberet; curarunt Superiores vt secundo suæ Theologiæ anno fieret Sacerdos, ipso valde repugnante. Nam, licet magnus affectus ad frequentiorem communionem, permouere ipsum poterat ad tam statum suscipiendum; at dignitatis magnitudo humillimum virum valde deterrebat. Factus Sacerdos, cum sufficientem haberet Eruditio nem, voluerunt Superiores, vt Dominicis, ac festis diebus Confessiones audiret: sed ipse ab eisdem petijt, vt hanc facultatem restringerent ad solos pauperes, mancipia, & plebem vilem. Quare ad hos tantū audiēdos se accōmodabat, & non ad alios: quod si quis altioris ordinis accederet, eum alteri Confessario commendabat: tantoq; fructu Officium hoc præstabat, vt pœnitentes cum ma-

gno

quid
cele-
hinc
quod
mo-
du-
Col-
erga
egli-
eue-
usæ-
tio-
bat,
&
us;
na-
be-
lo-
te.
em
ra-
u-
us
o-
e-
f-
d-
n-
u-
5-
quo suo profectu ex pedibus eius discederent. Et cum extra Confessionem eos de rebus ad animam pertinentibus alloquebatur, id tanta cum humilitate, & humanitate faciebat, atque si æquè ipse abjectus esset, atque illi; quæ vt ipsi ita sibi persuaderent, diligentem dabant operam, vt sic ipse frumentum hunc humiliationis non amitteret; illi vero alacriores essent ad agendum cum ipso. Etiam fæse applicabat ad agendum cum famulis domesticis, nam à prandio illos accedebat, deoque eorum officijs & occupationibus agere incipiebat, sed statim immiscebatur sermonem de officio, quod bonus Christianus vt proprium & unicum debet reputare, sua scilicet salute: docebatq; eos Christianam doctrinam, ministrare Sacro: adeoque in modestia, externaque compositione, & frequenter Confessionis & Sacrae Communionis eos faciebat proficere; vt viderentur Religiosi.

S T V D I I s finitis, iuit ad tertium annum Probationis Villagartiam sub eodem P. Balthassare, vbi simul eam peregrimus: & ibi testis factus sum insignium eius virtutum, in quibus consueto suo feroore progressus semper est ad mortem, quam eodem anno ibidem obiit, vt suo loco dicetur.

•(O)•

Z z

C A P V T